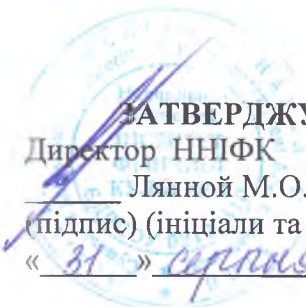

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІФК
Лянной М.О.
(підпис) (ініціали та прізвище)
« 31 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спортивні споруди і обладнання

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
Освітньо-професійна програма: Фізична культура і спорт
перший (бакалаврський) рівень
Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією

ІНІФК інституту фізичної культури
« 31 » Серпня 2022 р.

Голова

Л.В. Мороз, к. пед. н., доцент

Розробники: Лапицький В.О. – доцент кафедри ТМС

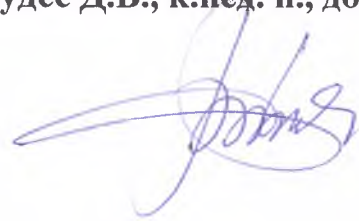

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
теорії та методики спорту

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

ПШБ, науковий ступінь, вчене звання: **Бермудес Д.В., к.пед. н., доцент**

I Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й		2-й	
Семестр			
3-й		3-й	
Лекції			
12 год.		2 год.	
Практичні, семінарські			
28 год.		4 год.	
Самостійна робота			
48 год.		80 год.	
Консультації:			
2	2		
Загальна кількість годин - 90	Вид контролю: диференційований залік у 3 семестрі		

ВСТУП

Важливою умовою якісної реалізації державної навчальної програми з фізичної культури в загальноосвітній школі є безперервне відтворення, і розширення матеріальної бази, технічного озброєння місць занять фізичними вправами. Навчальна робота з курсу «Спортивні споруди і обладнання» проводиться у вигляді теоретичних і практичних занять у формі лекцій, практичних робіт. У програмі розглядаються комплексні і окремі спортивні споруди, призначені для проведення тренувального процесу спортсменів. Дається характеристика матеріального забезпечення місць занять. Належна увага звертається на виготовлення і використання нестандартного обладнання і інвентарю.

Предмет вивчення навчальної дисципліни об'єкти спортивного та фізкультурно-оздоровчого призначення, специфіка будівництва та використання спортивних споруд; спортивно-матеріальна база різних видів спорту, шкільні спортивні споруди.

Міждисциплінарні зв'язки: «Історія фізичної культури і спорту», теорія і методика викладання ігрових видів спорту, гімнастики, легкої атлетики, плавання, настільного тенісу, «Лижні види спорту», «Загальна гігієна та гігієна фізичних вправ», «Адаптивний спорт», «Виробнича педагогічна практика»

Мета та завдання навчальної дисципліни

«Спортивні споруди і обладнання» – самостійна навчальна дисципліна, яка складається з лекційних, семінарських та самостійних занять. Метою викладання навчальної дисципліни «Спортивні споруди і обладнання» є озброєння студентів: - теоретичними, методичними знаннями, практичними вміннями та навичками, необхідними для успішної педагогічної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Спортивні споруди і обладнання» є ознайомлення студентів:

- з історією розвитку спортивних споруд; - з основами сучасного проектування та будівництва спортивних споруд;
- зі специфікою використання різних спортивних споруд;
- із загальними вимогами до спортивних споруд;
- донести до відома студентів державні документи, що стосуються фізичної культури і спорту та шляхи реалізації державних завдань у цій сфері

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історію розвитку спортивних споруд; - сучасний стан спортивних споруд в Україні; - класифікацію спортивних споруд; - основні терміни і назви у сфері спортивних споруд і обладнання; - види спортивних споруд і особливості їх розташування; - мати уявлення про особливості конструкції та будівництва сучасних спортивних споруд; - різновиди сучасних матеріалів, що використовуються для облаштування спортивних споруд; - вимоги до габаритів, покриття, розміток спортивних майданчиків; - вимоги безпечної експлуатації спортивних споруд; - правила зберігання спортивного обладнання та інвентарю; - правила облаштування тренажерних залів. - вміти раціонально експлуатувати спортивні споруди і обладнання, <p>Вміти: раціонально експлуатувати спортивні споруди, обладнання та спортивний інвентарь</p>	<p>Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.</p> <p>Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.</p> <p>Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p>

III Загальні компетентності

ЗК 1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

IV Фахові компетентності

ФК 8	Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.
ФК 11	Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом
ФК 14	Здатність до безперервного професійного розвитку.
ФК 15	Здатність до організації та реалізації тренувального процесу з обраного виду спорту з урахуванням місцевих, регіональних і національних особливостей.
ФК 16	Здатність проводити навчально-тренувальні заняття та керувати змагальною діяльністю спортсменів в умовах спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл і ліцеїв спортивного профілю.

V Програмні результати навчання

ПР 1	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
ПР 2	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.
ПР 3	Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
ПР 4	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
ПР 5	Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
ПР 6	Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.
ПР 7	Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
ПР 8	Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань

ПР 9	Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення
ПР 10	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи
ПР 14	Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом
ПР 17	Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини
ПР 21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПР 22	Здійснювати навчально-тренувальний процес в умовах дитячо-юнацьких спортивних шкіл, школах вищої спортивної майстерності, закладах спортивного профілю, спортивних клубах, реабілітаційних та інших закладах з урахуванням місцевих, регіональних і національних особливостей
ПР 23	Демонструвати готовність керувати змагальною діяльністю в процесі участі спортсменів у змаганнях в умовах спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл і ліцеїв спортивного профілю тощо.

VI Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	заслуговує студент, що виявив всесторонні, систематичні і глибокі знання навчального матеріалу, уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і знайомий з додатковою літературою, рекомендованою програмою, виділяє головні положення у вивченому матеріалі і чітко відповідає на видозмінені питання. Як правило, оцінка "відмінно" виставляється студентам, що засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни в їх значенні для професії, що набувається, проявили творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчального матеріалу. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень, вільно застосовуються на практиці.
B	заслуговує студент, що знає весь вивчений матеріал, відповідає без

	особливих труднощів на питання викладача, засвоїв основну літературу, рекомендовану в програмі, уміє застосовувати отримані знання з практики, у відповідях не допускає серйозних помилок, лише незначні помилки, легко усуває окремі неточності за допомогою додаткових питань викладача. Як правило, оцінка "добре" виставляється студентам, що показали систематичні знання з дисципліни і здібні до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої учбової роботи і професійної діяльності. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень.
С	заслуговує студент, що уміло володіє теоретико-методичним матеріалом навчальної програми, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Допускає помилки і не чітко формулює висновки
Д	заслуговує студент, що на достатньому рівні відповідає на питання та вирішує практичні завдання, наводить окремі приклади, але не проявляє глибоких знань змісту програмного матеріалу.
Е	заслуговує студент, що виявив знання основного навчального матеріалу в об'ємі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою, але має труднощі при його самостійному відтворенні і вимагає додаткових і уточнюючих питань викладача, вважає за краще відповідати на питання відтворюючого характеру і має труднощі при відповідях на видозмінені питання, допускає помилки при відповіді. Знання, що оцінюються балом «3», часто знаходяться на рівні уявлень, що поєднуються з елементами наукових понять
FX	виставляється студенту за повне незнання основного навчального матеріалу, за допущені принципові помилки під час відповіді на поставлені додаткові питання, передбачені програмою. Як правило, оцінка "незадовільно" ставиться студентам, які не можуть продовжити навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення вузу без додаткових занять по відповідній дисципліні
F	виставляється студенту за повне незнання основного навчального матеріалу, за допущені принципові помилки під час відповіді на поставлені додаткові питання, передбачені програмою. Пропонується повторне вивчення дисципліни

VII Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль						Разом	Сума
Теоретична частина	Практична частина						
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6		100
Поточний контроль							
6	13	13	13	13	11	70	
Контроль самостійної роботи							
6	6	6	6	6		30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VIII Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек	пр	кон	ср		лек	пр	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1.										
Розділ 1. Спортивні споруди в системі фізичного виховання										

Тема 1. Вступ та короткі відомості з історії будівництва спортивних споруд	12	2	4		6		0,5	1		15
Тема 2. Спортивні майданчики та ігрові поля.	12	2	4		6					15
Тема 3. Ігрові поля, їх габарити, орієнтація, конструкція, покриття, обладнання, експлуатація, догляд	12	2	4		6		0,5	1		10
Разом	36	6	12		18		1	2		40
Розділ 2. Проектування спортивних споруд										
Тема 4. Відкриті легкоатлетичні споруди.	18	2	6		10			1		10
Тема 5. Спорудження для водних видів спорту.	18	2	6		10		0,5	1		15
Тема 6. Проектування спортивних майданчиків та секторів на місцевості.	16	2	4		10		0,5			15
Разом	52	6	16	2	32		1	2	2	40
Усього годин	90	12	28		50	90	2	4	2	80

Теми практичних (семінарських) занять (28/4 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Спортивні споруди стародавніх та античних часів 1. Найдавніші мезоамериканські стадіони. 2. Спортивні споруди античних часів: гімнасії та палестри; стародавні стадіони, амфітеатри, іподроми; лазні і терм	6 балів 2	0,25
2	Тема 2. Спортивні споруди в середньовіччі, новій та новітній історії 1. Середньовічні спортивні споруди, 2. Спортивні споруди нового й новітнього часу.	6 балів 2	0,25
3	Тема 3. Спортивне будівництво УРСР і сучасній Україні 1. Спортивно-матеріальна база України в другій половині 19 – початку 20 ст.	5 балів 2	0,25

	2. Спортивні споруди в УРСР. 3. Стан спортивного будівництва в сучасній Україні.		
4	Тема 4. Класифікація, структура спортивних споруд, особливості їх проектування та будівництва 1. Деякі положення Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо матеріальнотехнічного забезпечення сфери фізичної культури і спорту. 2. Класифікація спортивних споруд за ДБН В.2.2.-13-2003. 3. Структура спортивної споруди.	2 6 балів	0,25
5	Тема 5. Криті спортивні споруди 1. Загальна характеристика критих спортивних споруд. 2. Спортивні зали, шкільний спортивний зал, спортивні манежі. 3. Спортивні корпуси, багатофункційні зали.	2 6 балів	0,25
6	Тема 6. Криті спортивні споруди 1. Тимчасові спортивні споруди, споруди для людей з обмеженими можливостями і спортивно-видовищні споруди. 2. Вимоги до експлуатації критих спортивних споруд.	2 5 балів	0,25
7	Тема 7. Олімпійські спортивні споруди 1. Вимоги до олімпійських спортивних споруд. 2. Проблеми експлуатації спортивних споруд після закінчення Олімпійських ігор. 3. Олімпійський спорт і охорона довкілля.	2 6 балів	0,25
8	Тема 8. Відкриті спортивні споруди 1. Загальна характеристика відкритих спортивних споруд. 2. Майданчики та їх особливості. Шкільні майданчики. 3. Ігрові поля та їх характеристика. Стадіони, спортивні ядра, спортивні комплекси.	2 5 балів	0,25
9	Тема 9. Басейни як специфічні спортивні споруди 1. Загальна характеристика спортивних басейнів. Ванни басейнів та їх оснащення. Типи басейнів. 2. Контроль якості води в басейнах. 3. Водно-спортивні бази для веслування.	2 5 балів	0,5
10	Тема 10. Споруди для зимових видів спорту 1. Споруди для лижних видів спорту: лижні траси для перегонів, біатлонні траси, гірськолижні траси, лижні трампліни. Санні траси. 2. Споруди для ковзанярських видів спорту: льодові майданчики, льодові поля, льодові доріжки	2 5 балів	0,5
11	Тема 11 Проектування спортивних споруд 1. Проектування спортивних споруд і основні документи для будівництва.	4 5 балів	0,25

	2. Облік та звітність на спортивних спорудах. 3. Загальні принципи побудови мережі спортивних споруд в населених пунктах.		
12	Тема 12 Санітарно-технічні вимоги 1. Дати характеристику санітарно-технічним вимогам, та нормативні положення водних видів спорту 2. Мережа спортивних споруд населених пунктів і навчально-виховних закладів.	2 5 балів	0,25
13	Тема 13 Освітлення спортивних споруд 1. Дати характеристику освітленням спортивних споруд 2. Техніка безпеки, санітарний контроль на спортивних спорудах	2 5 балів	0,25
Разом		28	4

Організація самостійної роботи студентів

Тема 1. Спортивні споруди стародавніх та античних часів

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про амфітеатри та іподроми в римській імперії.

Тема 2. Спортивні споруди в середньовіччі, новій та новітній історії

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про середньовічні спортивні споруди для гри у м'яч.
2. Підготувати повідомлення про спортивні споруди, пов'язані з видами спорту, популярними в студентському середовищі в дореволюційній Росії.

Тема 3. Спортивне будівництво в УРСР і сучасній Україні

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про стан спортивного будівництва в сучасній Україні.

Тема 4. Класифікація, структура спортивних споруд, особливості їх проектування та будівництва

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про сучасні технології, що використовуються в спортивному будівництві.
2. Підготувати повідомлення про державні і національні програми, пов'язані зі спортивним будівництвом в Україні.

Тема 5. Криті спортивні споруди

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про додаткову розмітку шкільного спортивного залу.
2. Підготувати повідомлення про вимоги до спортивно-видовищних споруд.
3. Підготувати перелік необхідного обладнання та оснащення шкільного спортзалу.

Тема 6. Олімпійські спортивні споруди

Завдання:

1. Підготувати повідомлення з прикладами використання олімпійських спортивних споруд після закінчення Ігор.

Тема 7. Відкриті спортивні споруди

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про вимоги до покриттів відкритих спортивних споруд, полив футбольних полів.
2. Підготувати повідомлення про облаштування спортивного ядра.

Тема 8. Басейни як специфічні спортивні споруди

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про водно-спортивні бази для веслування.

Тема 9. Споруди для зимових видів спорту

Завдання:

1. Підготувати повідомлення про біатлонні та санні траси.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ З КУРСУ «СПОРТИВНІ СПОРУДИ І ОБЛАДНАННЯ»

1. Місце та значення дисципліни.
2. Спортивні споруди Римської Імперії.
3. Сучасні Олімпійські арени.
4. Схема класифікації спортивних споруд.
5. Схема структури спортивних споруд.
6. Єдина термінологія спортивних споруд.
7. Шкільні спортивні споруди.
8. Будівельні матеріали природні та штучні.
9. Розмітка будівельного майданчика.

10. Підготовка ґрунту, що підстиляють, дренаж.
11. Штучні покриття.
12. Трав'яні покриття.
13. Жорсткі покриття.
14. Покриття зі спеціальної суміші.
15. Гумові покриття.
16. Синтетичні покриття.
- 17 Класифікація басейнів.
18. Різновиди басейнів за розмірами.
19. Виробнича санітарія, вентиляція приміщень.
20. Техніка безпеки, санітарний контроль.
21. Основи проектування спортивних майданчиків.

11. Методичне забезпечення

1. Навчальні посібники.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Відеофільми.
4. Наочні посібники.

7 Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Державні будівельні норми України. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди ДБН В.2.2.-13-2003 Державний комітет України з будівництва та архітектури. К., 2004.
2. Закон України про фізичну культуру і спорт (відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 14, ст.80)
3. Каратаев О.Р. Спортивные сооружения : Учебное пособие / О.Р. Каратаев, Е.С. Каратаева, А.С. Кузнецов. Культура, 2012. – 336 с.
4. Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року
5. Михайлова Н.Д. Спортивні споруди та обладнання : методичні рекомендації для студентів інституту фіз. вих. і спорту. К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. 76 с.
7. Платонов В. Н. Олимпийский спорт. – К. : Олимпийская литература, 1994.
8. Решетило С. Спортивно-фізкультурні споруди та обладнання: Навчальний посібник для студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації в галузі фізичного виховання і спорту. Львів : ЛДУФК, 2010.
9. Физкультурно-спортивные сооружения / под. ред. А. Аристовой. К. : Пресс, 1999.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.mirf.ru/science/olympic-1324/>

2. [https://ru.qaz.wiki/wiki/Quintain_\(jousting\)](https://ru.qaz.wiki/wiki/Quintain_(jousting))
3. <https://life-globe.com/herrenschiesshaus-nyurnberg/>
5. <https://history-thema.com/kratkaya-istoriya-ryitsarskih-turnirov-na-primere-frantsii/>
6. <http://sportfiction.ru/articles/sportivnye-sooruzheniya-v-epokhu-novogo-vremeni/>
7. <https://proshloe.com/mech-pero.html>
8. <https://infopedia.su/15xc037.html>
9. <http://stadiums.at.ua/news/2020-06-04-40398>
10. http://stadiums.at.ua/_nw/401/82672804.jpg
11. http://stadiumdb.com/stadiums/swe/stockholms_stadion
12. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1320-2015-%D1%80#Text>
13. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
14. https://zik.ua/article/velyke_budivnytstvo_yaki_ambitni_plany_postavyv_pered_soboju_uriad_ho_ncharuka_i_pishov_u_vidstavku_961258
15. <https://euro.com.ua/football/2020/05/06/v-ukraine-startovala-programma-ukraina-chempion/>
16. <https://www.president.gov.ua/documents/decrees>
17. <http://stadiums.at.ua/news/2013-11-26-15415>
18. <https://www.spalace.com.ua/history/>
19. <https://bigenc.ru/sport/text/5552711>
20. <http://www.info-library.com.ua/books-text-10337.html>
21. <http://sport-history.ru/physicalculture/item/f00/s02/e0002622/index.shtml>
22. <http://kievmonument.narod.ru/baseyndin.html>
23. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
24. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va507565-00#Text>
25. https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_360_92_ua/1-1-0-116

26. <https://dbn.co.ua/index/0-18>
27. https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/08/V2216_IB.pdf
28. https://dbn.co.ua/pay/pub01/dbn-B-2212_planuvannya.pdf ДБН 2.2-12-2019
29. <https://advances.sciencemag.org/content/6/11/eaay6964>
30. <http://www.mif-ua.com/archive/article/10966>
31. <https://www.litmir.me/br/?b=25377>
32. <http://evronarod.ru/drevnost/124/evropa-125.php>
33. <https://turizm.world/drevnyaya-olimpiya-v-grecii.html>
34. http://www.gnto.ru/articles/monuments/drevniy_stadion_olimpiei.html
35. <https://ruslanlight.com/turtsiya/afrodisias-antichnyy-gorod.html#Stadium>